

מערכי שיעור על יסודי

שלב 3- "לעשות"



הוכן ע"י

עינה שכטמן

רותי סובל לוטנברג

מנהלת ארגונית יוצרים שינוי ישראל

מייסדת ומנהל פדגוגית יוצרים שינוי
ישראל

רוח טובה
RUACH TOVA
روح طوبه



שלב 3 - לעשות

תכנון השינוי
אב טיפוס
פיילוט

מה זה יוצרים שינוי?

"יוצרים שינוי" הינה תכנית חינוכית בינלאומית, הפועלת ב- 70 מדינות ופונה לאנשי חינוך המעוניינים לאפשר לתלמידיהם להיות יזמים אכפתיים ומעורבים בקהילה. התוכנית פועלת בישראל זו השנה השישית בהמלצת משרד החינוך ומנוהלת על ידי עמותת רוח טובה ומייסדת התכנית הגב' רותי סובל לוטנברג.

מטרת התכנית, לאפשר לכל ילד וילדה בישראל להאמין ביכולתם ולהוביל שינוי חיובי, בתחומים שמפריעים להם ורלוונטיים לעולמם. התוכנית מתאימה לילדים ובני נוער בכל גיל ובכל מסגרת חינוכית. תוצרי התהליך מתממשים בפרויקטים חברתיים, במגוון רחב של תחומים.

התכנית מעניקה למורים ומנהלים כלים ושיטה מובנית, ליישום למידה מבוססת פרויקטים (Project Based Learning) למען הקהילה, בארבעה שלבים פשוטים:

- מתחילים ב**להרגיש** - מתבוננים בסביבה ומחליטים מה רוצים לשנות
- ממשיכים ב**לדמיין** פתרונות אפשריים לבעיה שנבחרה
- ואז יוצאים ל**עשות** וליצור את השינוי
- את התהליך כולו מתעדים ולבסוף **משתפים** בסיפור השינוי ונכנסים לתחרות על מנת לעורר השראה.

מדי שנה מתקיימת תחרות ארצית אליה מוגשים סיפורי השינוי. קבוצה אחת תזכה לייצג את ישראל בכנס הבינלאומי של התכנית בחו"ל.

*חשיבה עיצובית מתאפיינת בוויזואליות. כל פעילות, דיאלוג, ותהליך מתועד כדי לשמר את כלל הדעות והמחשבות שליוו אתכם במשך כל התהליך. כדי לסייע לכם הכנו עבורכם פוסטר לתליה בכתה, שם תוכלו לתעד ולסכם כל שלב בתהליך.

בנוסף, אנו מציעים לכם המורים וגם לתלמידים לנהל יומן "יוצרים שינוי" המתעד את העשייה, והתובנות. כשתשטפו את סיפורכם בסוף התהליך תוכלו להיעזר ולחזור למחשבות ולרשמים שיש נטייה לשכוח.

שלב 3 - "לעשות"

עכשיו הזמן "לעשות". למידה משמעותית מתרחשת תוך כדי עשייה. המעבר משלב התכנון והחשיבה לשלב העשייה הינו משמעותי והחיבור לעולם האמיתי מעצים את הלמידה. כשהילדים מתרגמים את חזונם למציאות ונוכחים ביכולתם להשפיע על העולם סביבם, הלמידה מוטמעת.

איך מתחילים?

1. הדריכו את הילדים ליצור תכנית עבודה ולהגדיר תפקידים בעזרת השאלות המנחות הבאות:

- האם יהיה צורך במימון הפרויקט? אם כן, באיזה סכום?
- כיצד חשבתם להשיג את המימון?
- לכמה אנשים תזדקקו על מנת ליישם את הפתרון שלכם?
- מהי מסגרת הזמן של הפרויקט?
- אילו משאבים נוספים תצטרכו? וכיצד חשבתם להשיגם?
- האם הפתרונות שבחרתם נותנים מענה לבעיה שהגדרתם?

2. הנחו את התלמידים לבצע פיילוט ראשוני כדי לבדוק את הפתרון שלהם על ידי ניסוי ממוקד ומקוצר, זה יעזור להם לאתר את נקודות התורפה ולפתור אותן, לפני הוצאת הפרויקט לפועל, להסיק מסקנות וליישם בשלב הוצאת הפרויקט לפועל.

3. עודדו אותם לערב ולשתף אנשים וגופים רבים ככל האפשר. זה יסייע להם להרחיב את מעגלי ועוצמת ההשפעה.

4. לוו את התלמידים בהוצאת הפתרונות לפועל ואפשרו להם להוכיח שהם יכולים!

חשוב - זכרו לתעד את התהליך!

הכישורים הנרכשים משלב זה:

עצמאות ומוטיבציה אישית, מנהיגות, עבודת צוות ושיתוף פעולה, תכנון פרויקט, הנעת אחרים לפעולה, רכישת מיומנויות ספציפיות לשם הוצאת הפרויקט לפועל, ניהול תקציב, יכולת שיווק

תכנון השינוי
משך הפעילות: 45 דק'

מטרות הפעילות: פירוט שלבי ביצוע הפרויקט

עזרים: דפים, כלי כתיבה, נספח 1

הנחיות:

- הדריכו את התלמידים לתכנן את שלב היישום וההטעמה. היעזרו בדיאגרמה המוצגת בנספח 1
- הנחו אותם לערב כמה שיותר אנשים בשלב ה"לעשות" על מנת להעצים את השפעת העשייה.

נספח 1:



אב טיפוס

משך הפעילות: 45 דק'

מטרות הפעילות: להמחיש באמצעות מודל פיזי או רעיוני את הרעיונות של הילדים לפני הוצאתם לפועל

עזרים: חומרי יצירה מגוונים

הנחיות:

- הדריכו את התלמידים ליצור דגם, ציור, הצגה, מצגת או תיאור מפורט במילים של הפתרונות אותם ירצו ליישם בפועל.
- הקדישו זמן לכל קבוצה להציג ולקבל משוב גם מעמיתיהם לכיתה אך גם ילדים, מורים ובעלי עניין אחרים.



פיילוט

משך הפעילות: בהתאם לפרויקט

מטרות הפעילות: עריכת ניסוי בקטן של הפתרון בגדול

עזרים: בהתאם לפרויקט

הנחיות:

- הציעו לתלמידים לבדוק את הפתרון שלהם על ידי ניסוי ממוקד ומקוצר. זה יעזור להם לאתר את נקודות התורפה ולפתור אותן, לפני הוצאת הפרויקט לפועל.
- הנחו את הילדים לתעד את הפיילוט ולשתף את שאר הילדים במה שנעשה ומה הם למדו מהתהליך
- מה הצליח? מה פחות? מה הם למדו? כיצד ניתן לשפר? במידה והיו אנשים שהושפעו מהפעולה מה הייתה ההשפעה שלה עליהם? האם הושגה הבנה טובה יותר של מקור/סיבת הבעיה? מה הם היו עושים אחרת?
- הנחו אותם לבצע מקצה שיפורים בהתאם לתובנות שקיבלו בעקבות הפיילוט

לעשות!

לזו את הילדים ביצירת השינוי והנחו אותם ליישם את כל מה שלמדו מהפיילוט בכדי להוציא הפרויקט לפועל.

אל תשכחו לתעד!